

รายงานผลการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา **NONGLUK MODEL**

นายทวีศักดิ์ สะไบ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน

โรงเรียนบ้านหนองหลัก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

คำนำ

รายงานนวัตกรรมด้านการบริหารโดยใช้วัตกรรมการ NONGLUK Model เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ให้นักเรียนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ สามารถดูแลตนเอง และคนใกล้ชิดได้อย่างถูกต้องตามหลักสุขบัญญัติ และตามมาตรฐานด้านสุขภาพ โดยมีการเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนเข้ากับวิถีการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพ ซึ่งในเล่มนวัตกรรมเล่มนี้ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน และผลของการดำเนินงาน ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานนวัตกรรมด้านการบริหารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่สนใจนำข้อมูล ไปใช้ในการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
- ชื่อผลงานนวัตกรรม	๑
- ชื่อเจ้าของผลงานนวัตกรรม	๑
- ระยะเวลาในการดำเนินการ	๑
- ที่มาและความสำคัญ	๑
- วัตถุประสงค์	๑
- กลุ่มเป้าหมาย	๑
- เครื่องมือที่ใช้	๒
- กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	๒
- กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	๔
- ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย	๔
- บทเรียนที่ได้รับ	๗
- เงื่อนไขความสำเร็จ	๘
ภาคผนวก	

แบบรายงานนวัตกรรม

๑. ชื่อผลงานนวัตกรรม NONGLUK Model

๒. ชื่อเจ้าของผลงานนวัตกรรม นายทวิศักดิ์ สะไบ

ประเภทผลงาน

- ด้านการบริหาร
 ด้านการเรียนการสอน

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ถึง วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘

๔. ที่มาและความสำคัญ

โรงเรียนบ้านหนองหลัก เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๖๗ มีนักเรียนจำนวน ๙๔ คน ซึ่งแต่ละคน มีพื้นฐานทางครอบครัวที่แตกต่างกันออกไป จึงทำให้มีพื้นฐานด้านสุขภาพที่แตกต่างกันออกไปด้วย เมื่อนักเรียนมาอยู่ร่วมกันจึงทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพต่าง ๆ ตามมามากมาย ซึ่งประเด็นดังกล่าว ถือเป็นหน้าที่โดยตรงของโรงเรียนที่จะต้องจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมด้านสุขภาพให้กับนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ สามารถดูแลตนเอง และคนใกล้ชิดได้อย่างถูกต้องตามหลักสุขบัญญัติ และตามมาตรฐานด้านสุขภาพ

ผู้จัดทำได้ตระหนัก และเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงได้คิดค้นนวัตกรรม เรื่อง NONGLUK Model ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการบริหารงาน และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านสุขภาพนักเรียน ให้เป็นไปตามแนวทางของโครงการโรงเรียนต้นแบบนักเรียนไทยสุขภาพดี ต่อไป

๕. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมในการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน
๒. เพื่อนำนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปใช้ในการส่งเสริมด้านสุขภาพของนักเรียน
๓. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองหลัก ที่มีต่อการใช้นวัตกรรมในการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

๖. กลุ่มเป้าหมาย

๖.๑ เชิงปริมาณ

นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองหลักร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการส่งเสริมด้านภาวะโภชนาการ

๖.๒ เชิงคุณภาพ

นักเรียนมีภาวะโภชนาการที่ดีขึ้น

๗. เครื่องมือที่ใช้

๑. แบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม
๒. แบบนิเทศ/แบบสังเกตการสอนในชั้นเรียน
๓. แบบบันทึกการตรวจสอบคุณภาพนักเรียน
๔. แบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน (เช่น การตั้งคำถาม การอธิบายเหตุผล การร่วมมือ)

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

นวัตกรรม NONGLUK Model เป็นแนวทางของโรงเรียนบ้านหนองหลัก ที่ใช้ในการบริหารงาน เพื่อพัฒนาโรงเรียน ให้เป็นไปตามแนวทางของโรงเรียนต้นแบบนักเรียนไทยสุขภาพดี ซึ่งในกระบวนการผลิตผลงานได้ดำเนินการตามขั้นตอนของ PDCA ดังนี้

๑. ขั้นตอนการวางแผน (Plan)

โรงเรียนได้ดำเนินการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยใช้หลักการเลือกคนให้มีความเหมาะสมกับลักษณะของงาน หลังจากนั้นได้รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งประชุมคณะกรรมการเพื่อร่วมกันออกแบบนวัตกรรม โดยได้ยึดเอาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายมาเป็นแนวทางในการออกแบบนวัตกรรม ผลจากการร่วมกันออกแบบของคณะกรรมการ ทำให้ได้รูปแบบของ NONGLUK Model ซึ่งมีรายละเอียด ดังแสดงใน รูปที่ ๑

รูปที่ ๑ : NONGLUK Model

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Do)

โรงเรียนได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนต้นแบบนักเรียนไทยสุขภาพดี ตามแนวทางของ NONGLUK Model ดังนี้

๒.๑) โรงเรียนดำเนินการสร้างภาคีเครือข่าย (Network) ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยครูแต่ละระดับชั้นมีเครือข่ายความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนมีเครือข่ายระหว่างกัน และมีครูทุกท่านคอยเป็นที่ปรึกษา โรงเรียนได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคลภายนอกและหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงเรียนทุกโรงเรียนในเครือข่าย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองหลัก องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าปาก กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรวัดบ้านหนองหลัก กลุ่มหนองหลักรักสุขภาพ ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น

๒.๒) โรงเรียนสร้างและเปิดโอกาส (Opportunity) ให้นักเรียนทุกคน เข้าถึงการรับบริการด้านสุขภาพในโรงเรียน และมีโอกาสได้รับการส่งเสริมด้านสุขภาพอย่างทั่วถึง

๒.๓) โรงเรียนได้ร่วมกันกำหนดแนวทางในการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน ซึ่งเป็นแนววิถีใหม่ (New normal) ตามแนวทางของโครงการโรงเรียนต้นแบบนักเรียนไทยสุขภาพดี เพื่อที่จะใช้ในการขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนร่วมกัน

๒.๔) โรงเรียนมุ่งพัฒนา และส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพจิต และกายที่ดี (Good Heart & Health) โดยการดำเนินงานตามแนวทางของโครงการโรงเรียนต้นแบบนักเรียนไทยสุขภาพดี อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

๒.๕) โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรัก และใส่ใจในสุขภาพของตน (Love Health) ผ่านการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

๒.๖) โรงเรียนส่งเสริมและดำเนินการด้านสุขภาพ ตามแนวทางของโครงการโรงเรียนต้นแบบนักเรียนไทยสุขภาพดี อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนสามารถดูแลตนเองและคนใกล้ชิดได้ และเป็นผู้ห่างไกลจากโรคร้ายต่าง ๆ (Un Sick)

๒.๗) นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมด้านสุขภาพ จนเป็นผู้มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Knowledge) และสามารถปฏิบัติตนตามแนวทางของสุขบัญญัติได้อย่างถูกต้อง เป็นแบบอย่างได้

๓. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

โรงเรียนได้ดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน เป็นผู้คอยตรวจสอบการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ตามกรอบปฏิทินที่ได้วางไว้ พร้อมทั้งมีการรายงานและสรุปผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ซึ่งในขั้นตอนของการตรวจสอบนี้หากพบปัญหา ในระหว่างปฏิบัติงาน ทางโรงเรียนจะทำการประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในทันที

๔. ขั้นตอนการปรับปรุงการดำเนินงาน (Action)

หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ทางคณะผู้ดำเนินงานได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน เสนอต่อผู้บริหาร และทางโรงเรียนได้ประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันทบทวนผลการดำเนินงาน และร่วมกันถอดบทเรียนพร้อมทั้งพิจารณาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โรงเรียนได้ทำการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในระดับกลุ่มเครือข่าย และในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และมีการนำเสนอนวัตกรรมครูผู้สอนใน โอกาสต่าง ๆ

๙. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

๑. โรงเรียนได้ดำเนินการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน และประชุมคณะครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับนวัตกรรม NONGLUK Model
๒. ดำเนินการนำนวัตกรรม NONGLUK Model ไปใช้ในโรงเรียน
๓. นิเทศติดตามและให้ข้อเสนอแนะ
๔. ประเมินผลการใช้นวัตกรรมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
๕. ประชุมสะท้อนผลการดำเนินงาน ร่วมกันถอดบทเรียนพร้อมทั้งพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน

๑๐. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

๑๐.๑ นักเรียน

- มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่ดีขึ้น
- นักเรียนมีสุขภาพที่ดีขึ้น โดยมีข้อมูลด้านภาวะโภชนาการของนักเรียน ดังแสดงในตารางที่ ๑

๑๐.๒ ครู

- มีความสามารถในการออกแบบแผนการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับด้านสุขภาพ
- มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

๑๐.๓ โรงเรียน

- โรงเรียนบ้านหนองหลักมีนวัตกรรม NONGLUK Model เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนในการดูแลสุขภาพของนักเรียน
- โรงเรียนมีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในการร่วมกันส่งเสริมและดูแลสุขภาพของนักเรียน
- ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองหลัก มีความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรม NONGLUK Model ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังแสดงรายละเอียด ในตารางที่ ๒

๑๐.๔ ชุมชน

- ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม
- เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) ที่สนับสนุนกันทั้งจากภายในโรงเรียน และภายนอก โดยมีเป้าหมายร่วมในการส่งเสริมและดูแลสุขภาพของเด็กในชุมชน

ตารางที่ ๑ แสดงผลภาวะโภชนาการของนักเรียนในปีการศึกษา ๒๕๖๖ และ ๒๕๖๗

ปีการศึกษา	ภาวะโภชนาการ			
	สูงดีสมส่วน	อ้วน+เริ่มอ้วน	ผอม	เตี้ย
๒๕๖๖	๖๑.๖๘	๙.๓๕	๑๑.๒๑	๐.๙๓
๒๕๖๗	๗๑.๒๘	๑๔.๘๙	๒.๑๓	๑.๐๖

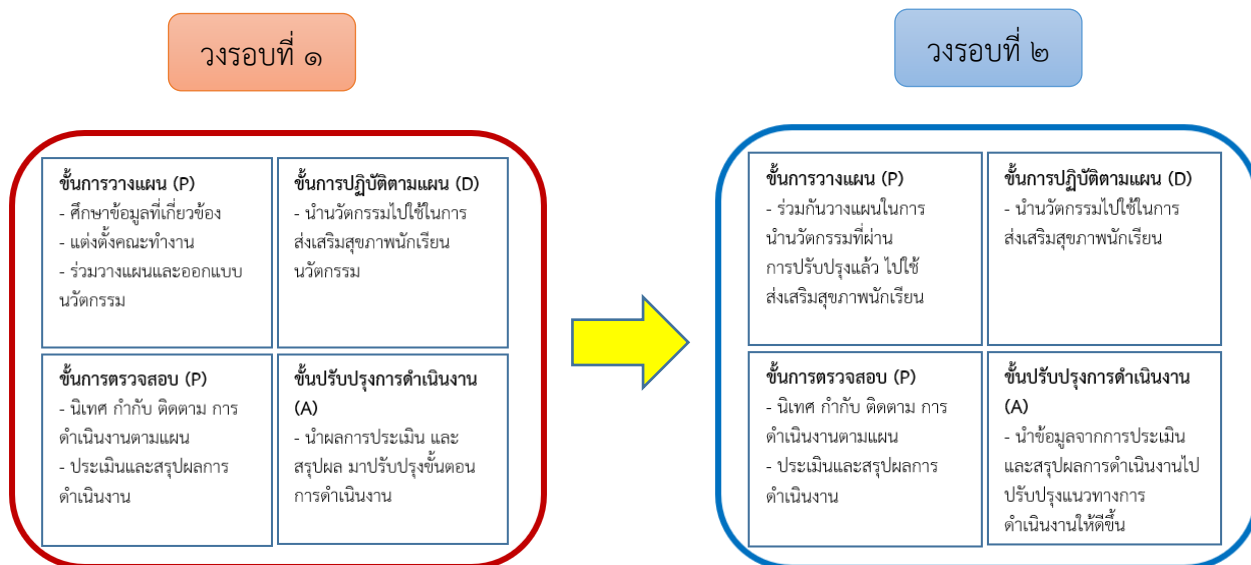
จากตารางที่ ๑ พบว่า ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ นักเรียนที่มีภาวะสูงตีสมส่วน มีร้อยละ ๖๑.๖๘ และในปีการศึกษา ๒๕๖๗ นักเรียนที่มีภาวะสูงตีสมส่วน มีร้อยละ ๗๑.๒๘ **เพิ่มขึ้น**จากปีการศึกษา ๒๕๖๖ ร้อยละ ๙.๖

ตารางที่ ๒ แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อการใช้นวัตกรรมที่ผู้รายงานได้จัดทำขึ้น

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บริหารงานวิชาการ	๙๐.๔๒	๙.๕๘	-	-	-
บริหารงานบุคคล	๘๘.๓๓	๑๑.๖๗	-	-	-
บริหารงานงบประมาณ	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	-	-
บริหารงานทั่วไป	๘๗.๐๘	๑๒.๙๒	-	-	-

แผนการดำเนินงานในอนาคต

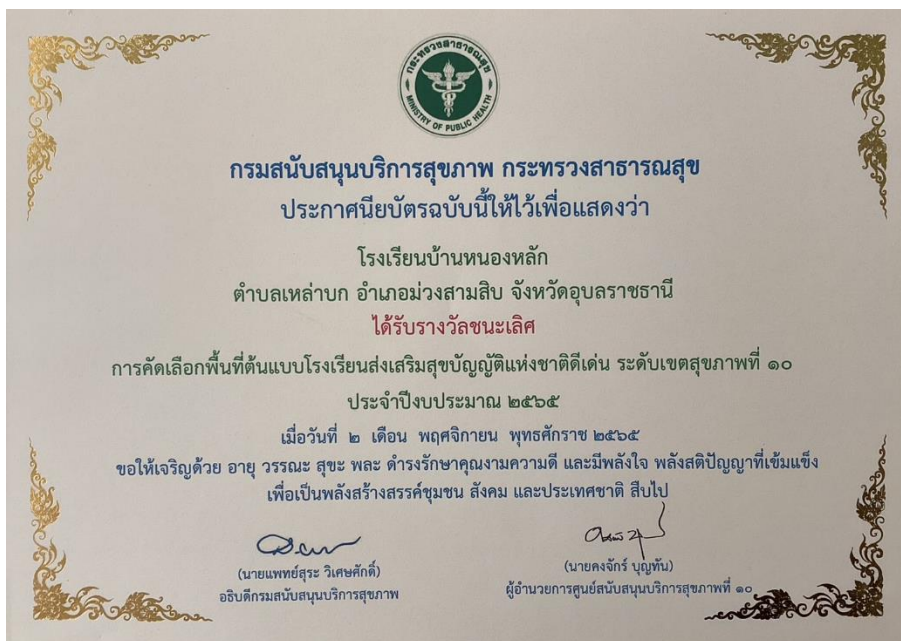
โรงเรียนได้มีการวางแผนในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ดังแสดงในแผนภาพ

หลักฐานเชิงประจักษ์

จากการดำเนินส่งเสริมสุขภาพนักเรียนตามแนวทางของโครงการโรงเรียนต้นแบบนักเรียนไทย สุขภาพดี โดยใช้นวัตกรรม NONGLUK Model ส่งผลให้โรงเรียนบ้านหนองหลักได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย ทั้งสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและนักเรียน มีผลงานที่ปรากฏให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ ดังนี้

๑. โรงเรียนได้รับรางวัล **ชนะเลิศ** จากการประกวดคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบการส่งเสริม สุขบัญญัติแห่งชาติดีเด่น ซึ่งจัดโดยเขตส่งเสริมสุขภาพที่ ๑๐

๒. ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับรางวัล คนดีเมืองม่วงสามสิบ สาขาการสาธารณสุข และได้รับมอบเกียรติบัตร จากท่านเฉลิมชัย ศรีอ่อน รมต.ว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การเผยแพร่

ผู้รายงานได้มีการเผยแพร่นวัตกรรม “NONGLUK Model” ดังนี้

๑) เผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน และผ่านช่องทางกลุ่มไลน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มไลน์ครูเครือข่ายสถานศึกษาที่ ๑๘

๒) เผยแพร่ในการประกวดคัดเลือกต้นแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติดีเด่น ที่จัดโดยเขตส่งเสริมสุขภาพที่ ๑๐

๓) เผยแพร่ในการประกวดคัดเลือกสำนักงานสาธารณสุขดีเด่นแห่งชาติ ณ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอม่วงสามสิบ

๔) เผยแพร่ให้แก่สถานศึกษาในเครือข่าย

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

๑๒.๑ การส่งเสริมสุขภาพจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถสร้างผลลัพธ์ที่ชัดเจนและยั่งยืน

๑๒.๒ นอกจากโรงเรียนจะให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพแล้ว นักเรียนเองก็ต้องลงมือปฏิบัติและให้ความร่วมมือในการดูแลสุขภาพของตนเองด้วย จึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

๑๒.๓ การใช้นวัตกรรมต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

๑๓. เงื่อนไขความสำเร็จ

๑๓.๑ การตระหนักรับรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและการให้ความร่วมมือในการดูแลสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียน

๑๓.๒ ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือในการดูแลสุขภาพของนักเรียน

๑๓.๓ การดำเนินงานของคณะทำงานที่ต้องมีความต่อเนื่อง

๑๓.๔ การสนับสนุนจากผู้บริหารในด้านทรัพยากร เวลา และกำลังใจ

ภาคผนวก

วารสารประชาสัมพันธ์
อบรมรู้ทัน-ข่าว
โรงเรียนบ้านหนองหลัก สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
ให้ความรู้ทักษะการดูแล
สุขภาวะอนามัยของตนเอง

นายวิศักดิ์ สะโบ
 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหลัก

ฉบับที่ ๑๘/๒๕๖๗ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗

วันศุกร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗ โรงเรียนบ้านหนองหลัก นำโดย นายวิศักดิ์ สะโบ ผู้อำนวยการโรงเรียน พร้อมด้วยคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้จัดอบรมให้ความรู้ ทักษะการดูแลสุขภาวะอนามัยของตนเอง ให้กับนักเรียนระดับชั้น ป. ๔-ม.๓ เพื่อให้ได้รับความรู้ และได้ปฏิบัติตนในการดูแลตนเองในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตาม ช่างวัย

www.Bannonglak.ac.th
 ๑๑๓ หมู่ ๙ ต.เหล่าบก อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๔๐

จัดค่ายอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะในการดูแลสุขภาวะ
 อนามัยของตนเอง ณ โรงเรียนบ้านหนองหลัก

สร้างความตระหนักรู้ในการดูแลสุขภาพให้กับนักเรียน โดยให้คณะครูจัดการเรียนรู้ที่มีการสอดแทรกในเรื่องการดูแลสุขภาพเข้ากับเนื้อหาในบทเรียน

การประชุมเครือข่ายจิตอาสาด้านสุขภาพ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานภายนอก

จัดกิจกรรมแอโรบิกพลิกชีวิต โดยขอความร่วมมือจากเครือข่าย อาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาให้ความรู้แก่นักเรียน

เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านหนองหลักให้ความรู้
ในเรื่องทันตสุขภาพและตรวจสุขภาพฟันให้กับนักเรียนในโรงเรียน

ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพพระยะสันตำบลเหล่าบก
เรื่องอาหารเพื่อสุขภาพ (การทำแซนวิช, คุกกี้ตัวหนอน)

นักเรียนศึกษาเรียนรู้แหล่งเรียนรู้วิถีสาขากิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรวัดหนองหลัก
(น้ำมันเหลืองแก้แมลงสัตว์กัดต่อย, ลูกประคบสมุนไพร)

นักเรียนศึกษาเรียนรู้การทำน้ำสมุนไพรจากสมุนไพรที่มีในท้องถิ่น
โดยกลุ่มหนองหลักรักสุขภาพ

แกนนำจิตอาสา นักเรียนด้านโภชนาการ จิตอาสาต้านพันตสุขภาพ และจิตอาสาต้านการออกกำลังกาย ให้ความรู้และเผยแพร่ความรู้ให้กับน้อง ๆ นักเรียนในกลุ่มเครือข่าย

โรงเรียนบ้านหนองหลัก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1